

آزمون ۱ از ۱۲

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش یازدهم – تابستانه اول (۱۴۰۱/۰۵/۲۸)

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۱ درست است.

$$\frac{1}{a} + \frac{1}{b} = \frac{1}{ab} + \frac{9}{64} \Rightarrow \frac{b+a}{ab} - \frac{1}{ab} = \frac{9}{64}$$

$$\frac{b+a-1}{ab} = \frac{9}{64}$$

(فرض) $a < b \Rightarrow b - a = 4 \Rightarrow b = a + 4$

$$\frac{a+4+a-1}{a(a+4)} = \frac{9}{64} \Rightarrow \frac{2a+3}{a^2+4a} = \frac{9}{64} \Rightarrow 128a + 192 = 9a^2 + 36a$$

$$9a^2 - 92a - 192 = 0 \Rightarrow a = \frac{46 \pm \sqrt{2116 + 1728}}{9} = \frac{46 \pm 62}{9}$$

$$\begin{cases} a = \frac{108}{9} = 12 \text{ ق ق} \Rightarrow b = 16 \\ a = \frac{-16}{9} \text{ غ ق ق} \end{cases} \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{12}{16} = \frac{3}{4}$$

۲. گزینه ۲ درست است.

$$s_{\text{دایره}} = \pi R^2 = \pi \left(\frac{x}{\sqrt{\pi}} \right)^2 = x^2$$

$$a^2 + a^2 = (2x)^2 \Rightarrow a^2 = 2x^2 \Rightarrow a = \sqrt{2}x$$

$$s_{\text{مثلث}} = \frac{\sqrt{2}x \cdot \sqrt{2}x}{2} = x^2$$

$$s_{\text{دوزنقه}} = \frac{(2x + 4x)x}{2} = 3x^2$$

$$x^2 + x^2 + 3x^2 = 80 \Rightarrow x^2 = 16 \Rightarrow x = 4$$

$$16 - 8 = 8 \Rightarrow \frac{16-8}{2} = 4$$

قاعده کوچک دوزنقه متساوی الساقین و ۱۶ = قاعده بزرگ دوزنقه متساوی الساقین

$$(ساق دوزنقه)^2 = 4^2 + 4^2 = 32 \Rightarrow \text{طول ساق} = 4\sqrt{2}$$

$$\text{محیط دوزنقه} = 8 + 16 + 4\sqrt{2} + 4\sqrt{2} = 8(3 + \sqrt{2})$$

۳. گزینه ۴ درست است.

فرض: کارگر B به تنهایی کار را در X روز انجام دهد.

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+10} = \frac{1}{12} \quad \text{در یک روز}$$

$$\frac{x+10+x}{x(x+10)} = \frac{1}{12} \Rightarrow 12(2x+10) = x^2 + 10x$$

$$x^2 - 14x - 120 = 0 \Rightarrow (x-20)(x+6) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 20 \text{ ق ق} \\ x = -6 \text{ غ ق ق} \end{cases}$$

۴. گزینه ۳ درست است.

$$f(x) = 3x^2 - 5x + 1 = 3\left(x^2 - \frac{5}{3}x + \frac{1}{3}\right)$$

$$= 3 \left[\left(x^2 - \frac{5}{3}x + \frac{25}{36} \right) - \frac{25}{36} + \frac{1}{3} \right] = 3 \left[\left(x - \frac{5}{6} \right)^2 + \frac{-25+12}{36} \right]$$

$$= 3 \left(x - \frac{5}{6} \right)^2 + \frac{-13}{12} = a(x - x_0)^2 + y_0$$

$$a = 3, x_0 = \frac{5}{6}, y_0 = \frac{-13}{12}$$

$$a + x_0 + y_0 = 3 + \frac{5}{6} - \frac{13}{12} = \frac{36+10-13}{12} = \frac{33}{12} = \frac{11}{4}$$

۵. گزینه ۲ درست است.

$$AD^2 = \frac{9}{16} EC^2 = \text{مساحت مربع}$$

$$S_{\Delta AEC} = \frac{AD \times EC}{2}$$

$$\frac{S_{\Delta AEC}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{AD \times EC}{2}}{\frac{9}{16} EC^2} = \frac{8 AD \times EC}{9 EC^2} = \frac{8}{9} \frac{AD}{EC} = \frac{8}{9} \times \frac{\frac{3}{4} EC}{EC} = \frac{2}{3}$$

۶. گزینه ۱ درست است.

$$750 - 625 = 125 \quad \text{اختلاف عیار}$$

$$1000 - 750 = 250$$

$$\frac{200 \times 125}{250} = 100 \quad \text{گرم طلای خالص اضافه شود}$$

$$200 + 100 = 300 \quad \text{وزن طلای با عیار ۱۸ گرم}$$

۷. گزینه ۴ درست است.

$$\frac{2}{1-4a^2} + 1 = \frac{-\frac{1}{2}}{-\frac{1}{2}-a} + \frac{a+\frac{1}{2}}{-\frac{1}{2}+a}$$

$$\frac{2+1-4a^2}{1-4a^2} = \frac{\cancel{\frac{1}{4}} - \frac{1}{2}a - \frac{1}{2}a - \cancel{\frac{1}{4}} - a^2 - \frac{1}{2}a}{\frac{1}{4} - a^2} = \frac{-a^2 - \frac{3}{2}a}{\frac{1}{4}(1-4a^2)}$$

$$\frac{1}{4}(3-4a^2) = -a^2 - \frac{3}{2}a \Rightarrow \frac{3}{4} - \cancel{a^2} = \cancel{-a^2} - \frac{3}{2}a \Rightarrow \frac{3}{2}a = -\frac{3}{4} \Rightarrow a = -\frac{1}{2}$$

$$4a^2 - 4a + 1 = (2a-1)^2 = \left[2\left(-\frac{1}{2}\right) - 1 \right]^2 = 4$$

۸. گزینه ۳ درست است.

در نقطه سربه سر در آمد و هزینه باهم برابرند در نتیجه سود برابر صفر است؟

$$P(x) = -0.04x^2 + 16x - 1200 = 0$$

$$x_o = \frac{-8 \pm \sqrt{64 - 0,4 \times 1200}}{-0,4} = \frac{-8 \pm 4}{-0,4} = \begin{cases} 300 \\ 100 \end{cases}$$

حداقل ۱۰۰ واحد کالا تولید کند.

۹. گزینه ۱ درست است.

$$y^2 = x^2 \Rightarrow y = \pm x$$

به ازای یک مقدار برای x مثلاً $x = 1$ برای y بیش از یک مقدار به دست می آید.

۱۰. گزینه ۴ درست است.

$$(y^2, y^2), (y^2, 2y-1) \Rightarrow y^2 = 2y-1 \Rightarrow y^2 - 2y + 1 = 0 \Rightarrow (y-1)^2 = 0 \Rightarrow y = 1$$

$$f = \{(x^2 - x, x), (1, 1), (2x, x^2), (1, x+2)\}$$

$$(1, 1), (1, x+2) \Rightarrow x+2 = 1 \Rightarrow x = -1$$

$$f = \{(2, -1), (1, 1), (-2, 1)\}$$

$$D_f = \{2, 1, -2\} \quad 2+1-2=1$$

$$R_f = \{-1, 1, 1\} \quad -1+1+1=1$$

$$R_f - D_f = 1-1=0$$

۱۱. گزینه ۲ درست است.

$$\text{وزن (برحسب کیلوگرم)} \\ \text{نماتوب} = \frac{\text{مجدور قد بر حسب متر}}{\text{مجدور قد بر حسب متر}}$$

$$24 = \frac{54}{x^2} \Rightarrow x^2 = \frac{54}{24} = 2,25$$

$$x = \sqrt{2,25} = 1,5 \text{ متر} = 150 \text{ سانتی متر}$$

۱۲. گزینه ۳ درست است.

نمودار سهمی که دارای نقطه ماکزیمم است. نمودار یک تابع است.

زیرا هر خط موازی محور y ها نمودار آن را حداکثر در یک نقطه

قطع می کند.

۱۳. گزینه ۴ درست است.

$$f(a) = \frac{2a-1}{a+3} = \frac{1}{4} \Rightarrow 4a-4 = a+3 \Rightarrow 3a = 7 \Rightarrow a = 1$$

$$\frac{3}{2}a - \frac{1}{4} = \frac{3}{2}(1) - \frac{1}{4} = \frac{5}{4}$$

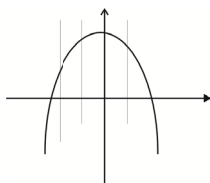
$$f\left(\frac{5}{4}\right) = \frac{2\left(\frac{5}{4}\right)-1}{\frac{5}{4}+3} = \frac{\frac{3}{2}}{\frac{17}{4}} = \frac{6}{17}$$

۱۴. گزینه ۲ درست است.

$$y = x.a \quad \text{ماکزیمم باشد}$$

$$8x + a = 400 \Rightarrow a = 400 - 8x$$

$$y = x(400 - 8x) = -8x^2 + 400x \quad \text{تابع درجه دوم}$$

$$x = \frac{-400}{2(-8)} = 25 \Rightarrow a = 400 - 8(25) = 200$$

$$x + a = 25 + 200 = 225$$

$$2 + 2 + 5 = 9$$

۱۵. گزینه ۱ درست است.

$$\begin{aligned} f(-1) &= -2a + 8a - 4a - b = 3 \\ g(-1) &= -a - 8 - 2b = 3 \end{aligned} \Rightarrow \begin{cases} 2a - b = 3 \\ -a - 2b = 11 \end{cases} \Rightarrow -5a = 5 \Rightarrow a = -1 \Rightarrow b = -5$$

$$\begin{cases} f(x) = 2x^2 + 8x + 9 \\ g(x) = x^2 + 8x + 10 \end{cases}$$

$$2x^2 + 8x + 9 = x^2 + 8x + 10$$

$$x^2 = 1 \Rightarrow x = \pm 1 \Rightarrow x = 1 \quad \text{طول نقطه تلاقی}$$

$$f(1) = 2 + 8 + 9 = 19$$

$$1 + 19 = 20$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۳ درست است.

الف) تمام موارد اشاره شده در گزینه‌ها به جزء گزینه (۳) از مزایای کسب‌وکار شخصی است. امکان جذب افراد توانمند در زمینه‌های تخصصی و ویژه، از مزایای ایجاد کسب‌وکار شرکت است. (صفحه ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)
 ب) یک کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست، باید هزینه‌ها و درآمدش را محاسبه کند. (صفحه ۸ کتاب درسی)
 ج) مسئله انتخاب در هر کسب‌وکاری آن قدر مهم است که برخی اقتصاددانان، علم اقتصاد را علم انتخاب می‌دانند و معتقدند که اقتصاد در شرایط کمیابی منابع، به ما می‌آموزد که بهترین انتخاب را انجام دهیم. (صفحه ۲۴ کتاب درسی)
 فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود، درس دوم - کسب‌وکار شخصی، درس سوم - اقتصاد و مسئله انتخاب
 ۱۷. گزینه ۱ درست است.

قیمت و ارزش محصولات $\times$ تعداد محصولات = درآمد سالیانه بنگاه

ریال $200 \times 450,000 = 90,000,000$ درآمد سالیانه بنگاه

$12 \times$ تعداد کارمندان $\times$ حقوق ماهانه هر کارمند = حقوق سالیانه کارمندان

ریال $400,000 \times 5 \times 12 = 24,000,000$ حقوق سالیانه کارمندان

حقوق سالیانه کارمندان $\times 20\% =$ هزینه استهلاک سالیانه ماشین آلات تولیدی

ریال $\frac{20}{100} \times 24,000,000 = 4,800,000$ هزینه استهلاک سالیانه ماشین آلات

ریال $24,000,000 + 7,000,000 + 4,800,000 = 35,800,000$ کل هزینه‌های کارگاه

کارگاه سود کرده است: هزینه $>$ درآمد

هزینه - درآمد = سود

ریال $90,000,000 - 35,800,000 = 54,200,000$ سود

(صفحه ۸ کتاب درسی) (فصل اول، درس اول - هزینه‌های تولید، درآمد و سود)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

الف) غیر از درآمد و قیمت کالا که بر مقدار تقاضا اثر دارد، سلیقه، انتظارات مصرف‌کننده، قیمت دیگر کالاها هم می‌تواند بر مقدار تقاضا و خرید، اثر بگذارد. (صفحه ۴۹ کتاب درسی)

ب) اساسنامه یک شرکت بیان می‌کند که شرکت برای چه کسب‌وکاری تشکیل شده، سهام آن چه میزان است و چگونه تقسیم و فروخته می‌شود. شرکت چگونه سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند و چگونه سود و زیان آن تقسیم می‌شود. سهام‌داران چه

حقوق و مسئولیت‌هایی در شرکت دارند و چگونه منحل می‌شود. بنابراین مورد ذکر شده در گزینه (۴) در اساسنامه شرکت‌ها نیست. (صفحه ۱۷ کتاب درسی) (فصل اول، درس دوم - ایجاد شرکت - فصل دوم، درس پنجم - خریداران یا تقاضاکنندگان و فرآیند تصمیم‌گیری آن‌ها)

۱۹. گزینه ۲ درست است.

دولت برای بهبود عملکرد بازار، مجموعه اقدامات زیر را انجام می‌دهد: مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقررات را وضع و اجرا می‌کند، به‌منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند. عملکرد قوی دولت سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند. دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد و اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد. همچنین سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصول را تأیید کند. بنابراین، موارد مطرح شده در گزینه (۲) شامل این فعالیت‌ها نمی‌شود.

(صفحه ۵۷ و ۵۸ کتاب درسی) (فصل دوم، درس ششم - وظایف دولت - بهبود عملکرد بازار)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

در این نمودار در نقطه (الف) همه منابع، صرف تولید محصول بستنی می‌شود و محصول آبمیوه تولید نمی‌شود. در مقابل، در نقطه (و) همه امکانات تولید صرف تولید محصول آبمیوه می‌شود و بستنی تولید نمی‌شود. در نقطه (ز) و تمام نقاطی که زیر منحنی مرز امکانات تولید قرار دارند، به دلیل عدم استفاده کامل از منابع و امکانات تولید، ترکیب بهینه‌ای از تولید دو کالا نداریم و بخشی از منابع بلا استفاده می‌ماند. در نقطه (ه) نسبت به نقطه (د)، آبمیوه بیشتری تولید می‌شود و تولید بستنی کاسته می‌شود. در نقاط خارج از مرز امکانات تولید مثل نقطه (ج)، به دلیل عدم وجود منابع تولید کافی، قابل دسترسی نیستند. البته با تلاش و برنامه‌ریزی می‌توان به آن‌ها دست پیدا کرد. (صفحه ۳۶ و ۳۷ کتاب درسی) (فصل اول، درس چهارم - الگوی مرز امکانات تولید)

۲۱. گزینه ۱ درست است.

(الف) در کشور کنیا هزینه فرصت تولید پوشاک کمتر از گندم است و همین امر باعث می‌شود تا کنیا منابع خود را به تولید پوشاک اختصاص دهد زیرا در تولید پوشاک نسبت به گندم، مزیت نسبی دارد. (صفحه ۷۱ کتاب درسی)
(ب) اگر اصل «مزیت نسبی و مطلق» رعایت نشود، اولاً از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی‌شود که به‌نوعی هدر رفت آن‌ها محسوب می‌شود. ثانیاً با تولید محصولات کمتر و بی‌کیفیت‌تر رفاه جامعه کاهش می‌یابد. (صفحه ۷۱ کتاب درسی) (فصل دوم، درس هفتم - اصل مزیت مطلق و نسبی در تجارت)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

به‌طور کلی یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها و نیز یکسان نبودن آن‌ها از نظر دسترسی به فناوری، تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی از دلایل روی آوردن کشورها به مبادله و تجارت است. همین امر موجب می‌شود تا تولید محصولی در کشوری مقرون به صرفه باشد و در کشور دیگر، صرفه اقتصادی نداشته باشد و همین اختلاف، پایه «بده - بستان» دو کشور یا صادرات و واردات را تشکیل می‌دهد. (صفحه ۶۹ کتاب درسی) (فصل دوم، درس هفتم - چرا تجارت با دیگر کشورها مهم است).

۲۳. گزینه ۴ درست است.

در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان، قرارداد غیررسمی را امضاء کردند که به نام قرارداد «گات» مشهور شد و بعدها به «سازمان تجارت جهانی» تغییر نام داد. (صفحه ۷۳ کتاب درسی) (فصل دوم، درس هفتم - دولت و تجارت جهانی)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

(الف) بیکاری که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطبیق مهارت‌ها، به‌وجود می‌آید را بیکاری ساختاری می‌گویند. مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز است. بیکاری که هنگام رکود اقتصاد (یکی از دلایل رکود اقتصادی، وجود تحریم‌ها است) رخ می‌دهد، بیکاری دوره‌ای نام دارد. (صفحه ۸۷ کتاب درسی)

ب) ضعیف بودن ساختار اقتصادی، قاچاق، واردات بی‌رویه و یا تحریم‌های اقتصادی باعث می‌شود تا تولیدات شرکت‌ها و کارخانه‌ها کاهش یابد و اقتصاد گرفتار «رکود» شود. مورد ذکر شده در گزینه (۳) جزء دلایل نیست. عدم تعادل در بازار و مازاد تقاضا (کمبود عرضه) از عوامل بروز تورم است و نه رکود.

(صفحه ۸۴ کتاب درسی) (فصل سوم، درس هشتم - منابع غیرفعال و منحنی مرز امکانات تولید - انواع بیکاری)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

بی‌مبالاتی یا سوءاستفاده برخی صرافان از اعتماد مردم، تعداد زیاد انواع رسیده‌ها و صرافی‌ها که آشنایی و اعتبارسنجی آن‌ها را برای مردم سخت کرده بود، موجب شد تا دولت‌ها برای جلوگیری از بروز این‌گونه مشکلات به ناچار، چاپ و انتشار اسکناس را برعهده بگیرند. (صفحه ۹۵ کتاب درسی) (فصل سوم، درس نهم - پول چیست)

۲۶. گزینه ۱ درست است.

$$cpi = \frac{p_2 - p_1}{p_1} \times 100 \rightarrow cpi = \%25$$

$$\frac{p_2 - 30,000}{30,000} = \frac{25}{100} \rightarrow p_2 - 30,000 = 7,500 \text{ تومان}$$

(صفحه ۱۰۱ کتاب درسی) (فصل سوم، درس نهم - چگونه تورم را محاسبه کنیم).

۲۷. گزینه ۴ درست است.

الف) در بخش اقتصادی قانون اساسی، برآموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است. بنابراین فقط گزینه (۳) حذف می‌شود و برای انتخاب گزینه نهایی باید به سراغ پاسخ سوال (ب) برویم. (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

ب) اینکه کشورها در شرایط سخت پیش‌بینی نشده، چه واکنشی نشان می‌دهند، به قدرتمند بودن ساختارهای اقتصادی، درجه وابستگی یا میزان استقلال اقتصادی و توانمندی در تولید نیازهای کشور، بستگی دارد. (صفحه ۱۱۱ کتاب درسی) (فصل سوم - درس دهم - مسیر تاریخی اقتصاد ایران - اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

در دوران پهلوی، در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت. در این زمان، دولت با هدف ایجاد توسعه در کشور به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد پرداخت و به این ترتیب بخشی از درآمدهای نفتی کشور، صرف ساخت‌وساز شد. بسیاری از کارخانه‌های بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی در این دوره ساخته شد؛ با این حال ساختارهای اساسی اقتصاد کشور نیز زیر سلطه و برنامه‌ریزی بیگانگان قرار گرفت. (صفحه ۱۰۹ کتاب درسی) (فصل سوم - درس دهم - مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

پیشرفت اقتصادی کشور دارای مؤلفه‌هایی است که می‌توان مهمترین آن‌ها را رشد اقتصادی، شاخص‌های توسعه انسانی (نظیر بهداشت، سواد و امید زندگی) و شاخص توزیع عادلانه درآمد دانست. (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی) (فصل سوم - درس یازدهم - رشد اقتصادی)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

یکی از شاخص‌های سنجش توزیع درآمد، شاخص «دهک‌ها» است. برای محاسبه این شاخص، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه، سطح درآمد از کمترین به بیشترین مد نظر گرفته می‌شود. گروه اول که ده درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کمترین درصد درآمد ملی و ده درصد آخر بیشترین درصد درآمد ملی را دارند. با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول، شاخص به‌دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت درآمد به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد نامناسب‌تر است. در جدول مربوط به وضعیت توزیع درآمد در هر کشور، سهم هر دهک باید از دهک قبلی خود بزرگتر یا مساوی باشد. (صفحه ۱۲۴ و ۱۲۵ کتاب درسی) (فصل سوم - درس یازدهم - شاخص دهک‌ها)

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱. گزینه ۳ درست است.

صورت درست گزینه ۳ عبارت است از:

«یادگار زیربان، از جمله رساله‌های کوچکی است که در زمره آثار غیردینی به‌شمار می‌آورند، ولی رنگ دینی دارد.»

۳۲. گزینه ۴ درست است.

صورت درست گزینه ۴ عبارت است از:

«منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.»

۳۳. گزینه ۲ درست است.

با توجه به ویژگی‌ها و نکاتی که درباره هر یک از زبان‌های ایرانی (از نظر تاریخی)، در صفحات ۳۸ تا ۴۰ کتاب درسی علوم و فنون ادبی ۱ آمده، گزینه ۲ درست است.

۳۴. گزینه ۴ درست است.

صورت درست گزینه ۴ عبارت است از:

«رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره عبارت‌اند از: غنایی، حماسی و مدحی.»

۳۵. گزینه ۱ درست است.

صورت درست گزینه‌های دیگر:

(۲) ... و دولت سامانی در آغاز آن روی کار آمد (نه دولت غزنوی).

(۳) ... و مردان مشهوری از آغاز تا پایان این دوره ...

(۴) ... در شعر این دوره آغاز گشت.

۳۶. گزینه ۳ درست است.

با توجه به مفاهیم ابیات، انواع ادبی ذکر شده در گزینه ۳ درست است.

رد گزینه‌های دیگر:

(۱) اخلاقی، نادرست است. (۲) حکمی، نادرست است. (۴) داستانی، نادرست است.

۳۷. گزینه ۲ درست است.

۳۸. گزینه ۱ درست است.

با توجه به متن صفحه ۴۵ کتاب علوم و فنون ادبی ۱، این متن از کتاب تاریخ بلعمی، اثر ابوعلی بلعمی و درباره ضحاک است.

۳۹. گزینه ۴ درست است.

رد گزینه‌های دیگر:

(۱) استفاده از قالب مثنوی (ادبی) - استفاده از ترکیب‌سازی (زبانی) - جمله‌بندی ساده و قابل فهم (زبانی)

(۲) کمی واژگان غیرفارسی (زبانی) - آوردن شبکه معنایی و مراعات نظیر (ادبی)

(۳) توجه به حيله‌گری و تزویر (فکری) - استفاده از لحن روایی و داستانی (زبانی)

۴۰. گزینه ۳ درست است.

با توجه به ویژگی‌های زبانی، ادبی، فکری و تعیین نوع اثر در تحلیل و بررسی یک متن که صفحات ۱۲ تا ۱۹ کتاب علوم و فنون ادبی ۱ آمده، گزینه ۳ درست است.

۴۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) تکرار صامت «خ» (۶ بار) در کلمات: خواب، خور، خویش، خویش، بی‌خواب، خود

(۲) تکرار مصوت بلند «و» (۷ بار) در کلمات: مهجور، او، رنجور، او، گویی، دور، او

(۳) تکرار صامت «د» (۲۰ بار) در کلمات: کرامت، درونی، دردپور، دلی، در، درون، درد، برون، درد

۴) تکرار صامت «س» (۵ بار): در کلمات: پرس، بس، کسی، زده است، هوس

۴۲. گزینه ۱ درست است.

نکته: دو واژه در صورتی می‌توانند واژه‌آرایی (تکرار) ایجاد کنند که لفظ و معنی یکسان داشته باشند.
در گزینه ۱، بر (اول) حرف اضافه است و بر (دوم) به معنی پهلو و بدن؛ بنابراین نمی‌توانند واژه‌آرایی یا تکرار داشته باشند.
بررسی گزینه‌های دیگر:

۲) واژه‌آرایی (تکرار «یاد باد») - واج‌آرایی (تکرار مصوت بلند ا)

۳- واژه‌آرایی (تکرار «نیستی») - واج‌آرایی (تکرار صامت «س» و مصوت بلند ی)

۴- واژه‌آرایی (تکرار «زیادت، دم») - واج‌آرایی (تکرار صامت م، د)

۴۳. گزینه ۳ درست است.

نکته: انواع سجع عبارت‌اند از: متوازی، متوازن و مطرف. ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه انواع سجع بیشتر است.
بررسی گزینه‌ها:

۱- کلمات سجع (ترازو، بازو) = سجع مطرف (اشتراک در حروف پایانی دارند)

۲- کلمات سجع (عمر اول، مال) = سجع متوازن (اشتراک در وزن عروضی دارند = - U).

۳- کلمات سجع (محبوب، مطلوب) = سجع متوازی (اشتراک در وزن عروضی و حروف پایانی دارند).

۴- در این عبارت، اصلاً سجعی وجود ندارد.

۴۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) نرسیده، ندیده = سجع مطرف (زیرا فقط اشتراک در حروف پایانی دارند).

۲) روان، گردان = سجع مطرف (زیرا فقط اشتراک در حروف پایانی دارند).

۳) زاینده، پاینده = سجع متوازی (زیرا هم اشتراک در حروف پایانی دارند و هم در وزن عروضی).

۴) نگیرد، نپذیرد = سجع مطرف (زیرا فقط اشتراک در حروف پایانی دارند، نه در وزن عروضی).

نَ	پَ	ذی	رَد
U	U	-	-

نَ	گی	رَد
U	-	-

۴۵. گزینه ۲ درست است.

آرایه‌های موجود در دو بیت: گرم، شرم، نرم (سجع متوازی) / آب شدن (کنایه) / تکرار صامت «ن، ج» و مصوت بلند ا در بیت دوم، تکرار مصوت کوتاه - در بیت اول (واج‌آرایی) / آب شوند سنگ‌ها (جان‌بخشی به اشیا / تشخیص) / تکرار واژه‌های «او، آب، ندارد» (واژه‌آرایی)
رد گزینه‌های دیگر:

۱) تشبیه ندارد ۳) سجع متوازن ندارد. ۴) تضاد و سجع مطرف ندارد.

۴۶. گزینه ۴ درست است.

(جان، استخوان = سجع مطرف / کارد به استخوان رسیدن، دم نزدن = کنایه / تکرار «رسد» = واژه‌آرایی)
رد گزینه‌های دیگر:

۱) تشبیه ندارد. (واژه‌آرایی = تکرار کلمات «ندارد، نیست» / تضاد = شادی، غم)

۲) هیچ نوع سجعی ندارد. (تشبیه = چو پیری پس خضاب / تضاد = نقص، کمال)

۳) هیچ نوع سجعی ندارد. (واج‌آرایی = تکرار صامت ش / تناسب = شب، شمع)

۴۷. گزینه ۱ درست است.

بررسی هجاها، صامت‌ها و مصوت‌های مصراع اول:

عَا: ص + م بلند / ش: ص + م کوتاه / قان: ص + م بلند + ص

کُش: ص + م کوتاه + ص / ت: ص + م کوتاه / گَا: ص + م بلند / ن: ص + م کوتاه

مَع: ص + م کوتاه + ص / شو: ص + م بلند / قَنَد: ص + م کوتاه + ص + ص

۴۸. گزینه ۳ درست است.

خا	ب	ذر	وق	ت	س	خر	گا	ه	گ	را	می	گر	د
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-

هجای کشیده هجای کشیده

۴۹. گزینه ۴ درست است.

علامت هجایی همه گزینه‌ها عبارت است از: -U|-U|-U|-U-

ولی علامت هجایی گزینه ۴ عبارت است از: -U|-U|-U|-U-

ت	وا	نا	ب	ود	هر	ک	دا	نا	ب	ود
ی	کی	را	پ	خا	کن	د	را	رد	ز	تخت*
ج	ها	نا	ف	ریز	بر	ت	رح	مت	ک	ناد*
-	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

نکته: * ۱ و ۲ = هجای پایانی هر مصراع، هجای بلند محسوب می‌شود.

پ	یا	می	ز	مژ	گا	ن	تر	می	ف	رس	تم
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

۵۰. گزینه ۲ درست است.

علامت هجایی درست گزینه‌های دیگر:

(۱) (-U|-U|-U|-U-)

(۳) (-U|-U|-U|-U-)

(۴) (-U|-U|-U|-U-)

۵۱. گزینه ۳ درست است.

وزن عروضی همه گزینه‌ها از چهار بار تکرار (U-U-) ساخته شده است غیر از گزینه ۳ که وزن عروضی آن به شکل زیر است:

د	ل	پا	کی	ز	ب	کر	دا	ر	ب	دا	لو	د	م	کن
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-

۵۲. گزینه ۴ درست است.

جُم	ل	مَع	شو	قَس	ت	عا	شِق	پَر	د	ای
زَن	د	مَع	شو	قَس	ت	عا	شِق	مُر	د	ای
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

۵۳. گزینه ۲ درست است.

همه گزینه‌ها به قناعت توصیه دارد ولی گزینه ۲ به این دلیل توصیه به قناعت می‌کند که قانع نبودن و زیاده‌خواهی، انسان را به ذلت و خواری درخواست از دیگران می‌کشاند.

گزینه‌های دیگر، قناعت را گنج ارزشمندی می‌داند که با داشتن آن، انسان به ملک سلیمان می‌رسد اگر چه مانند مور ظاهراً ضعیف و ناتوان باشد.

۵۴. گزینه ۱ درست است.

با دقت در معنی و مفهوم ابیات می‌توان به مفاهیم ذکر شده در سؤال رسید.

الف) عدم تفاهم: چون مردم، درد آشنا نیستند نمی‌توانند سخنان دردمندانه مرا درک کنند و بفهمند.

ب) ترک خودخواهی: معشوقم وقتی خود را به من می‌نماید که ترک خودخواهی و منیت کنم و حجاب غرور و خودخواهی را

کنار بگذارم.

ج) فایده عاشقی: از جمله فواید عاشقی این است که به انسان عاشق، همت بلند می‌دهد و او را از بندهای دنیا رها می‌کند.

۵۵. گزینه ۴ درست است.

در همه گزینه‌ها، نقیضه‌گویی و طنز، مشهود است غیر از گزینه ۴ که عاشق، جفا و اخم معشوق را برای خودش، آسایش و شیرین می‌داند (مفهومی کاملاً جدی).

جامعه‌شناسی (۱)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد. (درس ۳ - فصل ۱ - ص ۲۲)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

برخی از پیامدهای کنش، به اراده افراد انسانی یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است، به همین دلیل به آن‌ها پیامدهای ارادی می‌گویند. (درس ۱ - فصل ۱ - ص ۷)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

- قسمت اول: برای شناخت عمیق‌تر کنش اجتماعی، لازم است کمی بیشتر به واژه دیگران بیندیشیم.
- لباس پوشیدن انسان در موقعیت‌های مختلف، متفاوت است؛ زیرا انسان در پوشیدن لباس، دیگران را در نظر می‌گیرد و البته این تفاوت فقط در موقعیت‌های مختلف لباس پوشیدن نیست، بلکه همه اعمال انسان این‌گونه است. (درس ۲ - فصل ۱ - ص ۱۲)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

- عدالت اجتماعی = کلان ذهنی
- علاقه به ورزش‌های سبک = خرد و ذهنی
- آداب جشن تولد = خرد و ذهنی
- حضور در مراسم پیاده‌روی اربعین = خرد و عینی (درس ۴ - فصل ۱ - ص ۲۸)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

- عده دیگری از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز براساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند. (جهان‌های اجتماعی در عرض هم)

- عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند. «همه راه‌ها به رُم ختم می‌شوند. و تقسیم دورکیم از حرکت جوامع بشری به دو مقطع مکانیکی و ارگانیکی» مربوط به جهان‌های اجتماعی در طول هم هستند. (درس ۵ - فصل ۱ - ص ۳۶ تا ۳۸)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

- علوم تجربی قدرت پیش‌بینی حوادث را به انسان می‌دهد. = گسترش عقلانیت ابزاری
- کنش‌های حسابگرانه، عرصه را بر سایر کنش‌های انسانی مانند کنش عاطفی و اخلاقی تنگ می‌کند. = رواج کنش‌های معطوف به اهداف دنیوی

- جهان متجدد علمی را که از روش‌های فراتجربی و عقلانی و وحیانی استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. = زوال عقلانیت ذاتی (درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۸ و ۴۹)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

حقایق هرچند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند. یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد؛ همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد. جهان‌های اجتماعی

می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها، دچار تغییر نمی‌شود. (درس ۷ - فصل ۱ - ص ۵۷)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

- دختر یا پسر بودن = فردی، ثابت، انتسابی
- کارشناس بودن = متغیر، اکتسابی، اجتماعی
- متولد فروردین بودن = انتسابی، فردی، ثابت
- معلم بودن = متغیر، اکتسابی، اجتماعی (درس ۸ - فصل ۲ - ص ۶۴)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

- طی شدن مسیر برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد = جامعه‌پذیری (ص ۷۶)
- تعیین هویت اجتماعی فرد پس از تولد = جهان اجتماعی (ص ۷۶)
- دیدن آموزش‌های اساسی و ماندگار = خانواده (ص ۷۶)
- مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌شود. = کنترل اجتماعی (ص ۷۹)
- (درس ۹ - فصل ۲ - ص ۷۶ و ۷۹)

۶۵. گزینه ۱ درست است.

- در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت. برخی، ارباب و گروهی، رعیت بودند. در این جوامع، طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آن‌ها به‌عنوان طبقه سوم یاد می‌شد که شامل صراف، بنا، کفاش و ... بود. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود، ولی به‌علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد. (درس ۱۰ - فصل ۲ - ص ۸۴)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

- مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی جامعه شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان اجتماعی سازگار است و مورد تشویق و تأیید جامعه نیز قرار می‌گیرد.
- بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.
- مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخگویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند.
- هویت فرهنگی تا زمانی که عقاید و ارزش‌های مربوط به آن، مورد پذیرش اعضای جهان اجتماعی و برای آن‌ها مهم باشد، دوام می‌آورد. (درس ۱۰ و ۱۱ - فصل ۲ - ص ۸۶ - ۹۰ - ۹۲ - ۹۳)

۶۷. گزینه ۱ درست است.

- اگر جهان اجتماعی، فرهنگ تاریخی خود را فراموش کند، دچار ازخودبیگانگی تاریخی می‌شود. (معنای اول ازخودبیگانگی فرهنگی)
- اگر اعضای جهان اجتماعی، مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شوند و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهند، دچار خودباختگی فرهنگی می‌شوند؛ در آن صورت عناصر فرهنگی دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به‌صورت تقلیدی فرا می‌گیرند.

- اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار ازخودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود. (معنای دوم ازخودبیگانگی فرهنگی) (درس ۱۲ - فصل ۲ - ص ۹۸ - ۱۰۰ - ۱۰۱)

۶۸. گزینه ۱ درست است.

- خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را «خودباختگی فرهنگی» می‌گویند. (غ) - درس ۱۲ - فصل ۲ - ص ۹۹
- تحول جامعه جاهلی به جامعه نبوی، تحول فرهنگی مثبت و تحول جامعه نبوی به جامعه اموی، تحول فرهنگی منفی است. (ص) - درس ۱۱ - فصل ۲ - ص ۹۲
- در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آن‌ها با زمین بستگی داشت. (غ) - درس ۱۰ - فصل ۲ - ص ۸۴

- به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند. (ص) - درس ۹ - فصل ۲ - ص ۷۹ (درس‌های ۹ تا ۱۲ - ص ۷۹ - ۸۴ - ۹۲ - ۹۹)

۶۹. گزینه ۲ درست است.

- وجود نظریات متفاوت دربارهٔ هویت، نشانهٔ این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.
- علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند، می‌تواند دربارهٔ حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند.

- ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.
- گزاره «ترشح بیش از اندازهٔ غدهٔ تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود.» به تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی اشاره دارد. (درس ۸ - فصل ۲ - ص ۶۷ و ۷۳ - درس ۷ - فصل ۱ - ص ۵۵)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

- در جهان متجدد، عناصر معنوی و مقدس طرد می‌شوند و جهان، از هیچ‌گونه قداستی برخوردار نیست. (ص) - ص ۴۸
- در جهان متجدد، کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیلهٔ علوم تجربی تعقیب می‌کنند، به شدت رواج می‌یابند. (ص) - ص ۴۸
- جهان متجدد فقط علمی را که با روش‌های تجربی به دست می‌آیند، علم می‌داند و علمی را که از روش‌های فراتجربی (عقلانی و وحیانی) استفاده می‌کنند، علم نمی‌شناسد. (ص) - ص ۴۹
- با افول این دسته از علوم (تجربی)، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری که پدیده‌های فراتجربی‌اند و با علوم تجربی قابل مطالعه نیستند، از دست می‌رود و داوری دربارهٔ این امور، به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود. (غ) - ص ۴۹
(درس ۶ - فصل ۱ - ص ۴۸ و ۴۹)

تاریخ (۱)

۷۱. گزینه ۱ درست است.

دربارهٔ موقعیت اجتماعی و حقوقی زنان در عصر ساسانی، اطلاعات بیشتری به جای مانده است. تنی چند از زنان خاندان شاهی مانند همسر یزگرد دوم و دو دختر خسرو پرویز به نام‌های بوران (پوران) و آرمیدخت بر تخت سلطنت نشستند. اینان از جمله نخستین شاهان زن در یکی از بزرگ‌ترین حکومت‌های جهان باستان هستند. (تاریخ دهم درس ۱۲ ص ۱۱۵).

۷۲. گزینه ۲ درست است.

خسرو انوشیروان با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان که از سوی امپراتوری روم شرقی (رقیب ساسانیان) حمایت می‌شدند، نجات داد و باب‌المندب و خلیج عدن را به تسلط خود درآورد. (تاریخ دهم درس ۱۱ ص ۱۰۷).

۷۳. گزینه ۴ درست است.

آخرین پادشاه اشکانیان، اردوان چهارم بود. (تاریخ دهم درس ۱۰ ص ۹۳).

۷۴. گزینه ۳ درست است.

سلسله هخامنشی منسوب به هخامنش، جد کورش کبیر است. هخامنش رئیس قبیلهٔ پاسارگادی بود. (تاریخ دهم درس ۹ ص ۸۲).

۷۵. گزینه ۱ درست است.

نقوش و پیکره‌های برجای مانده از دورهٔ ایلامی نشان می‌دهد که زنان در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسم رسمی سیاسی و دینی حضور چشم‌گیری داشته‌اند. (تاریخ دهم درس ۸ ص ۷۹).

۷۶. گزینه ۴ درست است.

در حدود ۵ هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به وجود آمد. شوش و چغامیش درخوزستان از جمله این شهرها بودند. (تاریخ دهم درس ۸ ص ۷۵).

۷۷. گزینه ۳ درست است.

در کاوش‌های تخت جمشید بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شد. (تاریخ دهم درس ۷ ص ۶۸).

۷۸. گزینه ۲ درست است.

مطالب مربوط به سلسله‌های پیشدادیان و کیانیان آمیخته با افسانه‌های کهن است. (تاریخ دهم درس ۷ ص ۶۲).

۷۹. گزینه ۴ درست است.

پرستش ایزدمهر (میترا) در قلمرو روم رواج یافت و بر فرهنگ و هنر رومی تأثیر چشم‌گیری گذاشت. (تاریخ دهم درس ۶ ص ۵۸).

۸۰. گزینه ۱ درست است.

در دورهٔ امپراتوری قدیم، قدرت فرعون‌ها در اوج بود و اهرام سه‌گانه که اکنون یکی از شاهکارهای معماری جهان باستان است، به دستور آنان ساخته شد. (تاریخ دهم درس ۴ ص ۳۸).

جغرافیای ایران

۸۱. گزینه ۴ درست است.

موضوع مطرح شده در متن سؤال بیانگر یکی از عملکردهای انسانی در مقابل محیط طبیعی است که بدون توجه به ظرفیت‌ها و توان‌های محیط و با نگاهی سودجویانه انجام می‌شود. در بین گزینه‌ها، تنها گزینه ۴ با این موضوع مطابقت دارد؛ زیرا این نوع عملکردهای انسانی در صورتی منجر به تخریب محیط نمی‌شود که ظرفیت‌های محیط شناسایی شود و این نوع شناخت بدون استفاده از دانش جغرافیا امکان‌پذیر نیست.

۸۲. گزینه ۲ درست است.

در بین سؤالات کلیدی، سؤال چه کسی به روابط متقابل انسان و محیط می‌پردازد و به فعالیت‌های انسانی در برابر محیط می‌پردازد. به عنوان مثال بی‌توجهی به تثبیت خاک در وقوع ریزگردها و حفر بی‌رویه چاه‌ها در کاهش آب پاسخی به این سوال ارائه می‌دهد. سؤال چرا به علت مسئله یا پدیده می‌پردازد؛ مانند گرم شدن زمین، خشکسالی‌های اخیر و.... سؤال کجا نیز به مکان وقوع پدیده می‌پردازد. در نهایت سؤال چه چیز به ماهیت پدیده می‌پردازد. مانند وقوع ریزگردها، اما تغییر در نوع کشت در کاهش آب دریاچه ارومیه پاسخ مناسبی برای این سؤال نیست و پاسخ به سؤال چه کسی است (زیرا به فعالیت‌های انسانی اشاره دارد).

۸۳. گزینه ۱ درست است.

در متن سؤال یک فرضیه مطرح شده است که در گام دوم پژوهش مطرح می‌شود و پاسخ پیشنهادی به سؤال پژوهش است و نقش راهنما را در هر پژوهش دارد. بنابراین، این مرحله پس از گام اول (بیان مسئله و پیشینه تحقیق) و پیش از گام‌های سوم (جمع‌آوری اطلاعات)، چهارم (پردازش اطلاعات) و پنجم (نتیجه‌گیری و پیشنهادها) مطرح می‌شود.

۸۴. گزینه ۴ درست است.

در رابطه با مرزهای سیاسی ایران که مطابق با موقعیت نسبی کشور ما است و در کتاب سال دهم به آن پرداخته شده است، لازم است طبقه‌بندی مرزها که به سه دسته خشکی (بیشترین درصد مرز)، دریایی و رودخانه‌ای (کمترین درصد مرز) تقسیم می‌شود بررسی کرد. همچنین به تعداد همسایگان فعلی ایران که ۱۵ کشور است، باید توجه داشت. در نهایت طولانی‌ترین و کوتاه‌ترین کشورهای همسایه ایران نیز مطرح شده است که به ترتیب عراق و ارمنستان است. نکات تکمیلی این مبحث در سال یازدهم ارائه خواهد شد که مبحث گسترده‌تری است.

۸۵. گزینه ۲ درست است.

متن مطرح‌شده در این سؤال نشان‌دهنده عملکرد نادرست انسان در شهرها است که منجر به از بین رفتن تعادل محیط و وقوع سیلاب‌های احتمالی به شهرهای حوزه رودخانه زاگرس است. در فهم بهتر و عمیق‌تر این مطلب که در فصل چهارم کتاب مطرح شده است، می‌توان آن را با سؤالات کلیدی در جغرافیا مطابقت داد؛ در گزینه‌های این سوال پاسخ سؤال کجا، چطور، چه کسی و چه چیز مطرح شده است. که در گزینه ۲ به جای درج سؤال چطور که زمینه‌های به وجود آورنده پدیده را بررسی می‌کند، سؤال چرا مطرح شده است که نادرست است.

۸۶. گزینه ۱ درست است.

کشور ما در داخل کمربند خشک و بیابانی کره زمین و اثر عامل پرفشار جنب‌حاره‌ای قرار گرفته است که به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می‌شود. وضعیت مناطق کم فشار حاره‌ای در عرض‌های پایین‌تر قرار دارد که مشخصات متفاوتی با این کمربند دارد و در گزینه ۲ مطرح شده است. توضیحات اساسی و کامل‌تر این بخش در کتاب جغرافیای سال یازدهم، درس ۳ نواحی آب‌وهوایی مطرح شده است.

۸۷. گزینه ۳ درست است.

در تقسیم‌بندی آب‌وهوای ایران، انتظار داریم که آب‌وهوای گرم و خشک، کوهستانی و معتدل خزری با همین مشخصاتی که در مقابل آن‌ها آمده مطابقت داشته باشد. اما در آب‌وهوای گرم و شرجی انتظار داریم با بارندگی کم، رطوبت نسبی بالا و میانگین بالای دمای سالانه همراه باشد. برای فهم بهتر این مطلب مشخصات هریک از موقعیت‌های آب‌وهوایی غالب در کشورمان را مورد بررسی تطبیقی قرار دهید:

آب و هوای گرم و خشک ۱. بارش کم و خشکی هوا ۲. اختلاف شدید دما ۳. فقر پوشش گیاهی ۴. تبخیر و تعرق زیاد	آب و هوای گرم و شرجی ۱. بارندگی اندک ۲. رطوبت نسبی بالا ۳. میانگین دمای بالای سالانه
آب و هوای کوهستانی ۱- افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع ۲- میانگین دمای پایین ۳. بارندگی اغلب به صورت برف	آب و هوای معتدل خزری ۱. بارندگی زیاد ۲. اعتدال دما در طول سال ۳. پوشش گیاهی غنی

۸۸. گزینه ۱ درست است.

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز، فصل زمستان (بیشتر دوره سرد سال) تا اوایل فصل بهار (بخش کمی از دوره گرم سال) می‌بارد، به این دلیل هرچه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود. بنابراین بین دوره بارش و دوره آبدهی رودها ارتباط وجود دارد.

۸۹. گزینه ۳ درست است.

سوال مربوط به ویژگی‌های دریای عمان است. توجه داشته باشید عمق این دریا بسیار زیاد است و تا ۲۰۰۰ متر می‌رسد و به همین دلیل عبور کشتی‌های تجاری اقیانوس‌پیما و پهلوگیری آن‌ها مناسب است (رد گزینه ۱). این دریا بخشی از اقیانوس هند است و از طریق تنگه هرمز از خلیج فارس جدا شده است (رد گزینه ۲). عمق بالای این دریا، موقعیت نسبی (نه موقعیت مطلق) مناسبی برای قابلیت‌های دفاعی این دریا فراهم ساخته است (رد گزینه ۴). اما با توجه به جنس ساحل و عمق مناسب سواحل این دریا، امکان ساخت‌وساز بنادر در آن فراهم شده است (تایید گزینه ۳).

۹۰. گزینه ۴ درست است.

کشوری که دغدغه آینده آن جلوگیری از پیری جمعیت و کاهش نیروی دفاعی است، به این معناست که وضعیت قاعده هرم یا بخش کودکان آن شرایط مناسبی ندارد و به‌طورکلی رشد طبیعی جمعیت آن منفی است و یا میزان زاد و ولد کمتری نسبت به مرگ‌ومیر دارد. بنابراین هرم سنی این کشور اگرچه نیروی جوان مناسبی را در حال حاضر دارد، اما چون قاعده هرم، پهنای کمی دارد، نگران دهه‌های آینده است که با تضعیف نیروی دفاعی جوان مواجه خواهد شد و همچنین پیری جمعیت بالایی را خواهد داشت.

منطق

۹۱. گزینه ۲ درست است.

در این عبارت، خبر و حکم و قضاوت وجود دارد و این جمله قابلیت صادق یا کاذب بودن را دارد، ولی محتوای سایر گزینه‌ها تصور هستند. در عبارت «وجود داشتن میز»، حکم به وجود میز نشده، بلکه وجود داشتن میز، تصور شده است.

۹۲. گزینه ۳ درست است.

در عبارت‌های: کتابم را گم کردم، از مدرسه خارج شدم و مداد جدید خریدم، دلالت مطابقه وجود دارد.

در عبارت‌های: ماشینم خراب شد و به مدرسه رفتم، دلالت تضمن و در عبارت‌های خانه خراب شدم، از مدرسه تاریخ آزمون را پرسیدم و من پول غذا را حساب می‌کنم، دلالت التزامی وجود دارد.

۹۳. گزینه ۴ درست است.

در این عبارت اشتراک لفظ وجود دارد، اما در عبارات سه گزینه دیگر احتمال بروز مغالطه نگارشی کلمات وجود دارد.

۹۴. گزینه ۳ درست است.

رابطه هندی با آسیایی و روی با فلز، عموم و خصوص مطلق؛ رابطه سنگ با سفید، عموم و خصوص من وجه؛ رابطه انسان با اسب، تباین و رابطه مثلث با سه ضلعی، تساوی است.

۹۵. گزینه ۱ درست است.

تعریف از طریق ذکر مصادیق، برای مواردی مناسب است که بتوان به نحوی مصادیق آن مفهوم را به افراد معرفی کرد. گاهی برای معرفی بهتر یک مفهوم از هر سه نوع تعریف استفاده می‌شود. تمام مفاهیم نیازمند تعریف نیستند، بلکه اگر مفهومی مجهول باشد، از طریق تعریف معلوم می‌شود و وظیفه منطقی تعریف مفاهیم نیست، بلکه نشان دادن قواعد درست تعریف کردن است.

۹۶. گزینه ۴ درست است.

تعریف حرکت مکانی و بیمار، شرط «دوری نبودن» را ندارند و در تعریف آینه، شرط «مانع بودن» رعایت نشده است.

۹۷. گزینه ۲ درست است.

در این استدلال، استقرای تعمیمی به کار رفته است که نتیجه آن یقینی و قطعی نیست، ولی در سایر گزینه‌ها استدلال قیاسی وجود دارد که دارای نتیجه‌ای قطعی هستند.

۹۸. گزینه ۴ درست است.

جملات یا انشایی هستند یا خبری. جملات خبری، قابلیت صادق و کاذب بودن را دارند، ولی جملات انشایی از عالم خارج خبر نمی‌دهند و قابلیت صدق و کذب ندارند.

۹۹. گزینه ۳ درست است.

عکس مستوی این قضیه می‌شود: «بعضی دارای اجزاء، مجموعه هستند.» و نقیض آن می‌شود: «هیچ دارای اجزاء، مجموعه نیست.»

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

قضیه «هر ت، ب است.» و «بعضی ت، ب است.» عکس مستوی قضیه اصل است و اگر قضیه اصل کاذب باشد، عکس مستوی آن به لحاظ صدق و کذب، نامعلوم خواهد بود و قضیه «بعضی ب، ت است.» متداخل قضیه اصل است و در صورتی که کلی کاذب باشد، قضیه جزئی متداخل آن، نامعلوم خواهد بود.

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

آنلاین و حضوری

آزمون‌های آزمایشی سنجش ویژه آمادگی دانش‌آموزان پایه یازدهم

نوبت آزمون ۱۲

نوبت آزمون
تابستانه ۲

نوبت آزمون
مرحله‌ای ۸

نوبت آزمون
جامع ۲

صدای داوطلب ۴۲۹۶۶-۰۲۱ | ثبت نام گروهی دبیرستان ها ۳- ۷۹۱ ۴۴ ۸۸۸-۰۲۱

sanjeshserv.ir | sanjesheducationgroup | @sanjeshserv